

Vantaan Salkolantalons lepakkoselvitys vuonna 2025

Adalmiina Helttula, Minna Viljamaa & Ville Vasko

Kannen kuva: Salkolantalons päärakennus. (© Faunatica Oy; kuvattu 10.6.2025, Minna Viljamaa)

Sisällys

Johdanto ja menetelmät	1
Tulokset.....	2
Johtopäätökset	2
Lähteet	4
Liite 1. Menetelmäkuvaus	4
Liite 2. Kuvia selvityskohteelta.....	6

Johdanto ja menetelmät

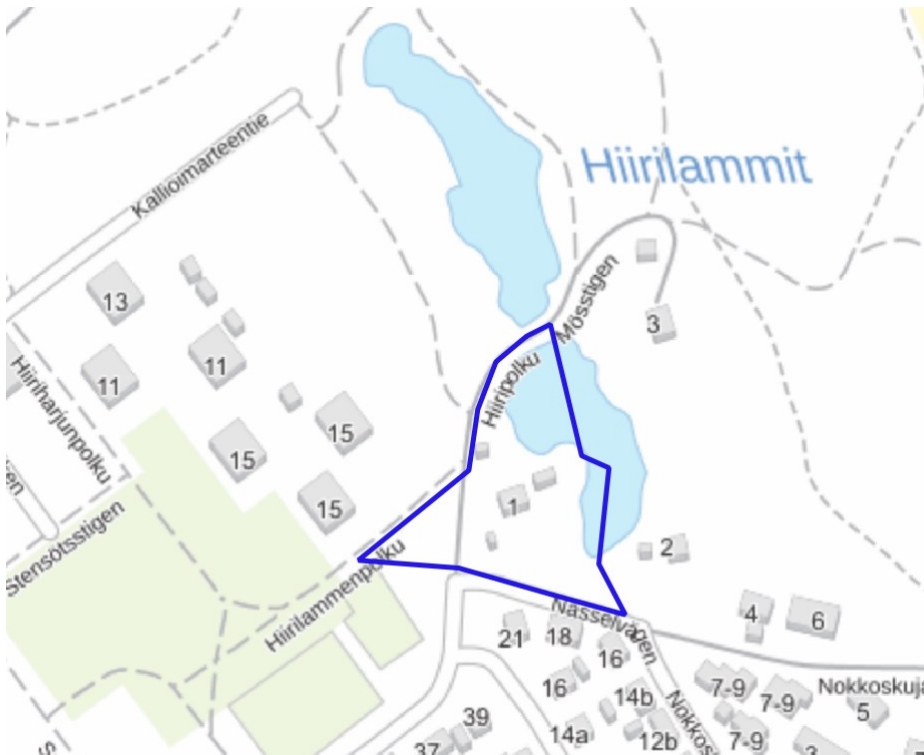
Faunatica Oy teki lepakkoselvityksen Vantaan Simonkylässä Salkolantalolla vuonna 2025.

Kiinteistöllä sijaitsee vuonna 1938 rakennettu asuinrakennus ja talousrakennuksia. Pihapiiri rajautuu Hiirilammen rantaan. Hiirilampien ympäristö on vuonna 2023 tehdyssä Simonmetsän luontoselvityksessä (Faunatica Oy 2023) määritelty luokan III lepakkoalueeksi, ja Salkolantalons on arveltu voivan mahdollisesti olla lepakoiden päiväpiilo.

Työn tarkoituksena oli selvittää, onko rakennuksissa lepakoiden säännöllisesti käyttämiä päiväpiiloja. Kaikki Suomessa esiintyvät lepakkolajit ovat EU:n luontodirektiivin IV(a) liitteeseen kuuluvia lajeja, joiden lisääntymis- tai levähdyspaikan hävittäminen tai heikentäminen on kielletty luonnonsuojelulain 78 § nojalla.

Kohteen sijainti on esitetty kuvassa 1, ja menetelmät kuvataan liitteessä 1.

Työn suunnittelusta ja raportoinnista on vastannut kokenut lepakkokartoittaja, FM Ville Vasko.

Kuva 1. Selvitysalueen rajaustaustakartalla.

Tulokset

Rakennuksista ei löydetty minkäänlaisia merkkejä lepakoiden oleskelusta. Yläpohja pystytettiin tutkimaan läpikotaisin, eikä ainoatakaan lepakon papanaa löytynyt. Ilmeisesti lepakoilla ei ole sinne pääsyä, koska vesikatto on hyvin tiivis eikä räystäiden alla ole rakoja.

Päärakennuksen seinät ovat mineriittilevyä ja siten ulkopinnaltaan hyvin tiiviitä. Levyn alla on kuitenkin tuuletusrako, jonne lepakot pääsisivät levytyksen alareunasta. Mikäli lepakoita olisi oleskellut raossa, olisi niistä hyvin todennäköisesti jäänyt ulostepapanoita sokkelin pinnalle. Tällaisia ei kuitenkaan millään käynnillä havaittu.

Piharakennukset ovat lautarakenteisia, eikä niissä ole sellaisia seinä- tai kattorakenteita, joissa olisi lepakoille sopivia ”rakomaisia” oleskelutiloja. Rakennuksiin ei päästy sisälle, mutta käynnillä ei havaittu papanoita seinillä tai räystäiden alla.

Aktiivitarkkailussa havaittiin kesäkuun käynnillä kaksi pohjanlepakkoa saalistamassa lammen yllä. Lepakoiden toisen nähtiin saapuvan idän suunnalta. Heinäkuun käynnillä yksi pohjanlepakko saalisti pihapiirissä/metsikössä ja toinen lammen pohjoispäässä. Kumpikaan ei lähtenyt lentoon talosta. Ensihavainto tehtiin klo 22:55 eli 43 minuuttia auringonlaskun jälkeen, mikä viittaa siihen, että lepakon päiväpiilo on jonkin matkan päässä.

Johtopäätökset

Selvitysalueen rakennuksissa ei ole lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikkoja eikä lepakoita siten tarvitse huomioida niiden käyttöä suunniteltaessa.

Aiemmassa selvityksessä (Faunatica Oy 2023) rakennusten määrittely potentiaalisiksi lisääntymis- ja levähdyspaikaksi perustui varovaisuusperiaatteeseen, koska pihapiirissä ja Hiirilammilla oli havaittu lepakoita. Tämän selvityksen perusteella voidaan kuitenkin luotettavasti todeta, etteivät lepakot käytä kiinteistön rakennuksia, vaan saapuvat lammille saalistamaan jostain kauempaa.

Hiirilammit ja niiden rantavyöhyke ovat kuitenkin edelleen luokan III lepakkoaluetta, joka suositellaan maankäytössä huomioitavaksi mahdollisuuksien mukaan. Vuoden 2023 rajausta ei katsottu tämän selvityksen perusteella olevan tarvetta muuttaa. Vaikka Salkolantalo ei olekaan lepakoiden päiväpiilo, lepakoita saalistaa säännöllisesti sen pihapiirissä.

Tärkeintä olisi säilyttää pihapiirissä, erityisesti rannassa suojaavia ja varjostavia puita sekä välttää turhaa valaisua. Keinovalo karkottaa etenkin vesisiippoja, ja voi tehdä alueesta niille sopimattoman. Lajia ei tosin havaittu tässä selvityksessä, mutta havaittiin vuonna 2023, joten sen voidaan olettaa kuuluvan alueen lajistoon. Pihapiirissä saalistavat pohjanlepakot sen sijaan ovat sopeutuvaisempia; ne eivät karta valoa ja voivat saalistaa myös avoimilla alueilla. Nekin hyötyvät kuitenkin suurista puista varjon tuojina ja tuulensuojana.

Kuva 2. Vuonna 2023 tehty luokan III lepakkoalueen raja-
aus ilmakuvalla.

Lähteet

EUROBATS 2025: sopimus Euroopan lepakoiden suojelusta. 15.9.2025 osoitteesta:
<http://www.eurobats.org>

Faunatica Oy 2023: Vantaan Simonmetsän luontoselvitys.

Luonnonsuojelulaki 2023: 5.1.2023 annettu luonnonsuojelulaki (9/2023)
[\[https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2023/20230009\]](https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2023/20230009) ja luonnonsuojelulain perustelut (HE 76/2022)
[\[https://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/2022/20220076\]](https://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/2022/20220076)

Suomen lepakkotieteellinen yhdistys ry. 2023: Suomen lepakkotieteellisen yhdistyksen suosituksia
lepakkokartoitusten tekijöille, tilaajille ja kartoitustietoja käyttäville viranomaisille.

Liite 1. Menetelmäkuvaus

Yläpohjan tarkastus tehtiin kattoluukun kautta 10.6.2025 (Ville Vasko). Samalla käynnillä tarkastettiin rakennukset ulkoa.

Lepakot oleskelevat rakennuksissa useimmiten joko katto- tai seinärakenteissa. Rakenteista etsittiin visuaalisesti epäsuoria havaintoja lepakoista, kuten ulosteita, virtsajälkiä ja kulumia mahdollisten kulkuaukkojen reunoilla. Työssä käytettiin taskulamppua ja ahtaiden kolojen tarkastamiseen endoskooppia (Bosch GIC 120).

Lepakoiden ulosteita kertyy niiden säännöllisesti käyttämiin päiväpiiloihin. Kuivissa sisätiloissa ulosteet säilyvät jopa useita vuosia. Tarkastuksessa voidaan siten arvioida, onko kohteessa oleskellut lepakoita kuluvana tai aiempina kesinä. Ulosteiden määrän perusteella voidaan arvioida myös lepakoiden oleskelun säännöllisyyttä ja kohteen merkitystä lepakoille.

Lisäksi arvioitiin ulkopuolelta mahdollisia lepakoiden käyttämiä kulkureittejä rakennukseen ja samalla sitä, voisiko lepakoilla olla rakennuksessa piilopaikkoja, joihin ei päästä näkemään.

Vaikka tarkastuksessa rakennukset todettiin melko huonosti lepakoille soveltuviksi eikä merkkejä lepakoiden oleskelusta havaittu, tehtiin työohjelmaan kuuluneet tarkkailukäynnit kesä-heinäkuussa. Ensimmäisen käynnin teki Minna Viljamaa 29.6. klo 22:25–0:00 ja toisen Adalmiina Helttula 24.7. klo 22:10–23:30. Käynneillä tarkkailtiin mahdollisia rakennuksiin sisään meneviä ja niistä ulos tulevia lepakoita ultraäänidetektorilla (Echo Meter Touch 2 Pro) ja seurattiin samalla lepakkoaktiivisuutta Hiirilammella.

Lepakkoselvityksen tekemisessä noudatettu Suomen lepakkotieteellisen yhdistyksen (2023) suosituksia lepakkokartoitusten tekijöille, tilaajille ja kartoitustietoja käyttäville viranomaisille. Lepakoille tärkeät alueet on luokiteltu suosituksen mukaisesti:

- **Luokka I:** Lainsäädännöllä suojellut kohteet. Lisääntymis- tai levähdyspaikka sekä sen käytölle kriittiset yhteydet. Hävittäminen tai heikentäminen luonnonsuojelulain nojalla kielletty. Lisääntymis- tai levähdyspaikan lisäksi luokan I alueeseen tulee mahdollisuuksien mukaan sisällyttää siirtymäreitti, jota pitkin kyseessä oleva laji voi siirtyä kohteeseen ja sieltä pois.
- **Luokka II:** Erityisen tärkeät kohteet. Kyseessä on ravintoa tarjoava alue, mahdollinen tai todettu tärkeä siirtymäreitti tai näiden yhdistelmä. Maankäytössä alueen arvo lepakoille tulee ottaa huomioon (EUROBATS-alue). Luokan II alueilla esiintyy lepakoita säännöllisesti. Ympäristö on usein alueella esiintyville lajeille tyypillinen. Alueella esiintyy melkein poikkeuksetta useita lepakkolajeja pitkin kesää. Joskus luokan II alue voi olla erityisen tärkeä myös yhdelle lajille.
- **Luokka III:** Monimuotoisuutta tukevat ja turvaavat kohteet. Muu lepakoiden käyttämä alue. Maankäytössä alueen arvo lepakoille tulee mahdollisuuksien mukaan ottaa huomioon. Havaintomäärät ovat pienemmät kuin luokan II alueilla ja lajimääräkin on usein pienempi. Ympäristö ei aina ole lepakoille yhtä sopiva kuin luokan II alueella tai lepakot esiintyvät alueella vain tiettyyn aikaan kaudesta. Kaikki alueet, joilla lepakoita on havaittu, vaikka lajeja olisi useampia, eivät automaattisesti ole luokkaa III (esimerkiksi vähäinen määrä).

Liite 2. Kuvia selvityskohteelta

Vesikatto on ulkoapäin tiivis.

Yläpohjasta ei löytynyt lepakon ulosteita.

Mineriittilevyn alla on ilmarako, johon lepakot mahtuisivat. Sokkelin pinnalta ei kuitenkaan löytynyt lepakon ulosteita.